

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ,
ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА**

**IV Міжнародна науково-практична конференція
(заочна форма)
«ФОРМУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В РАМКАХ ІНТЕГРАЦІЇ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ»**

м. Полтава, 24 березня 2021 року

УДК 330.15:334.723
ББК 65.291.5

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма)
«Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2021. – 426 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління господарської діяльності підприємств в рамках інтеграції до європейського простору.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, фахівців практиків. Матеріали друкуються мовою оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Голова організаційного комітету:

Махмудов Х.З. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Члени організаційного комітету:

Калашник О.В. – секретар конференції, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Галич О.А. – кандидат економічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавської державної аграрної академії.

Михайлова О.С. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Писаренко С.В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії;

Мороз С.Е. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Кальян О.С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Сапожник Д. І. ЕКОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ЕЛЕКТРИЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ: ЗА ТА ПРОТИ	333
Сень О.В. СТАЛИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ РЕГІОНІВ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ УКРАЇНИ	337
Сенчук Т. Ю., Кулинич І. М., Гречка Г. М. ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО – ШЛЯХ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	342
Сиротюк Г. В. ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СТАЛИХ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ	345
Ставицька В. О. ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ОНЛАЙН-КРАУДФАНДИНГУ	349
Сурнін К.А., Мороз С.Е. SOFT SKILLS – КОМПЕТЕНЦІЇ ПІДПРИЄМЦЯ ХХІ СТОЛІТТЯ	352
Тетерюк Р. С., Михайлова О. С., Гусейнов М.Д. ПОТРЕБА ВПРОВАДЖЕННІ СИСТЕМИ НАССР У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	355
Тимко А. К. РИЗИКИ ІНВЕСТИЦІЙ У КРИПТОВАЛЮТУ	358
Тимошенко І. В. СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	360
Ткаченко А.С. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО АСОРТИМЕНТУ БОРОШНА ОРГАНІЧНОГО	364
Тормишева К.М. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	369
Тютюнник Ю. М., Махно С. В. ПРОБЛЕМАТИКА ДЕМОГРАФІЧНОГО ВІДТВОРЕННЯ НА СЕЛІ	372
Тютюнник Ю. М., Овчаренко А. Ю. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЯК ОСНОВА ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	374

Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ТА ДИНАМІКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	376
Хлистун П.С. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ	379
Хмельницька Є.В. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ФАЛЬСИФІКАЦІЯ МАЙОНЕЗУ	383
Хурдей В. Д., Наконечний Д.О. ВПЛИВ МЕРЧАНДАЙЗИНГУ НА ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧІВ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ОБСЯГУ ПРОДАЖІВ	386
Чіп Л.О., Писаренко С. В. ПРОБЛЕМАТИКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	389
Чумак В. Д. ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА	391
Шаферівський Б. С., Карунна Т. І., Желізняк І.М. ЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	395
Шакалій С. М., Рудич Я. С. ЯКІСТЬ ТА УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	397
Шевченко Ю.О., Устік Т.В. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ МАРКЕТИНГОВОГО КОМПЛЕКСУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	401
Фарат О.В. «КЛАСТЕРНА ДИЛЕМА» СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	405
Флока Л.В., Бірта Г.О., Залогіна С.О. РИНОК МОРОЗИВА В УКРАЇНІ ТА ОЦІНКА ЙОГО ЯКОСТІ	407
Флока Л.В., Бургу Ю.Г., Нестеренко Д.П. НЕТРАДИЦІЙНІ МОЛОЧНІ ПРОДУКТИ	410
Юрченко О.С., Корнєва Н.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «САНТА УКРАЇНА»	412

навігатор. 2018. № 1-2 (44). С.188-192.

Тютюнник Ю. М.

к.е.н., професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень,
доцент

Тютюнник С. В.

к.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
доцент

*Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ТА ДИНАМІКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Важливим напрямом аналізу фінансового стану малого підприємства є вивчення його платіжних можливостей щодо своєчасного виконання поточних зобов'язань. При цьому для оцінювання статичної платоспроможності на дату складання балансу використовується система відносних показників – коефіцієнтів ліквідності, економічний зміст, порядок розрахунку та нормативні значення яких наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Показники оцінювання платоспроможності малого підприємства

Показник	Економічний зміст	Порядок розрахунку за даними форми № 1-м (рядки)	Нормативне значення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{[\text{Гроші та їх еквіваленти}] + [\text{Поточні фінансові інвестиції}]}{\text{Поточні зобов'язання}}$	$\frac{1160+1165}{1695}$	$\geq 0,2$
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{[\text{Гроші та їх еквіваленти}] + [\text{Поточні фінансові інвестиції}] + [\text{Поточна дебіторська заборгованість}]}{\text{Поточні зобов'язання}}$	сума із 1125 по 1155 (без 1136) $\frac{1155}{1695}$	$\geq 0,7$
Коефіцієнт загальної ліквідності	$\frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	$\frac{1195}{1695}$	$\geq 1,0$

Назви та економічний зміст коефіцієнтів ліквідності відповідають Методичним рекомендаціям щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [1], а порядок їхнього розрахунку – НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [2].

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є найбільш жорстким критерієм в оцінюванні платоспроможності малого підприємства. Він показує, яка частина

поточних зобов'язань може бути погашена активами, що мають найвищу ліквідність: грошима і поточними фінансовими інвестиціями. Коефіцієнт швидкої ліквідності характеризує, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена не лише за рахунок грошових коштів, але й очікуваних надходжень від дебіторів. Коефіцієнт загальної ліквідності – це найбільш комплексний показник оцінювання платоспроможності малого підприємства, який визначається відношенням усіх оборотних активів до поточних зобов'язань.

За інформацією форми № 1-м «Баланс» проведемо розрахунок і дамо оцінку рівня та динаміки коефіцієнтів ліквідності, які характеризують платоспроможність ТОВ «Автопланета-Моторс» за 2017-2019 рр. (табл. 2).

Таблиця 2

Показники оцінювання платоспроможності ТОВ «Автопланета-Моторс» за 2017-2019 рр. (станом на кінець року)

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення (+,-) 2019 р. від 2017 р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,029	0,000	0,215	+0,186
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,835	0,235	0,372	-0,463
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,966	1,146	1,289	-0,677

Отже, за даними табл. 2 значення коефіцієнта абсолютної ліквідності зросло на 0,186: з 0,029 до 0,215. Порівняння цього показника з нормативним значенням ($\geq 0,2$, або $\geq 20\%$) свідчить про грошову неплатоспроможність підприємства в 2017-2018 рр. та достатній рівень платоспроможності в 2019 р. Фактичне значення коефіцієнта швидкої ліквідності зменшилося на 0,463, а коефіцієнта загальної ліквідності – на 0,677. У 2018-2019 рр. коефіцієнт швидкої ліквідності не відповідав нормативному значенню ($\geq 0,7$), що вказує на розрахункову неплатоспроможність підприємства. Коефіцієнт загальної ліквідності несуттєво перевищує нормативне значення ($\geq 1,0$), що є ознакою недостатнього рівня майнової платоспроможності.

Важливе значення у фінансовому аналізі має використання методик детермінованого факторного аналізу для визначення впливу факторних показників на зміну результативних фінансово-економічних показників. Наприклад, факторний аналіз коефіцієнта загальної ліквідності пропонуємо проводити за допомогою кратної моделі [3, с. 151]:

$$КЗЛ = ОА \div ПЗ, \quad (1)$$

де КЗЛ – коефіцієнт загальної ліквідності;

ОА – оборотні активи (рядок 1195 форми № 1-м «Баланс»);

ПЗ – поточні зобов'язання (рядок 1695 форми № 1-м «Баланс»).

Із використанням інформації табл. 3 за допомогою способу ланцюгових підстановок визначимо вплив факторів на зміну коефіцієнта загальної ліквідності.

Таблиця 3

**Вихідна інформація для факторного аналізу коефіцієнта загальної ліквідності в ТОВ «Автопланета-Моторс» за 2017, 2019 рр.
(станом на кінець року)**

Показник	Умовне позначення	2017 р.	2019 р.	Відхилення (+,-)	
				абсолютне	відносне, %
Оборотні активи, тис. грн	ОА	7858,8	7008,5	-850,3	-10,8
Поточні зобов'язання, тис. грн	ПЗ	3998,1	5437,5	+1439,4	+36,0
Коефіцієнт загальної ліквідності	КЗЛ	1,966	1,289	-0,677	-34,4

Розраховуємо умовне значення коефіцієнта загальної ліквідності:

$$КЗЛ_{ум} = ОА_1 \div ПЗ_0, \quad (2)$$

де $ОА_1$ – оборотні активи 2019 р.;

$ПЗ_0$ – поточні зобов'язання 2017 р.

$$КЗЛ_{ум} = 7008,5 \div 3998,1 = 1,753.$$

Тоді, загальна зміна (+,-) коефіцієнта загальної ліквідності в 2019 р. порівняно з 2017 р.:

$$\Delta КЗЛ = КЗЛ_1 - КЗЛ_0; \quad (3)$$

$$\Delta КЗЛ = 1,289 - 1,966 = -0,677,$$

у тому числі за рахунок факторів:

1) оборотних активів:

$$\Delta КЗЛ_{ОА} = КЗЛ_{ум} - КЗЛ_0; \quad (4)$$

$$\Delta КЗЛ_{ОА} = 1,753 - 1,966 = -0,213;$$

2) поточних зобов'язань:

$$\Delta КЗЛ_{ПЗ} = КЗЛ_1 - КЗЛ_{ум}; \quad (5)$$

$$\Delta КЗЛ_{ПЗ} = 1,289 - 1,753 = -0,464.$$

Отже, зниження коефіцієнта загальної ліквідності з 1,966 у 2017 р. до 1,289 у 2019 р., тобто на 0,677 (34,4 %), відбулося під впливом таких факторів. У результаті зменшення оборотних активів на 850,3 тис. грн (10,8 %) коефіцієнт загальної ліквідності знизився на 0,213. Водночас унаслідок збільшення поточних зобов'язань на 1439,4 тис. грн (36,0 %) коефіцієнт загальної

ліквідності знизився на 0,464. Як бачимо, головним фактором зниження коефіцієнта загальної ліквідності стало зростання поточних зобов'язань.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: наказ Міністерства економіки України № 14 від 19 січня 2006 р. (у редакції наказу Міністерства економіки України № 1361 від 26 жовтня 2010 р.) / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text> (дата звернення: 28.02.2021).
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: наказ Міністерства фінансів України № 226 від 31 травня 2019 р. / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення: 28.02.2021).
3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Видавництво ПП «Астрія», 2020. 434 с.

Хлистун П.С.
ЗВО СВО Магістр,
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Науковий керівник: к.е.н., доцент Миколенко І.Г.
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ

В усіх регіонах України сформовані та функціонують сільськогосподарські дорадчі служби, працюють і надають дорадчі послуги на постійній основі понад 692 професійних сільськогосподарських дорадників, а також 777 експертів-дорадників, які внесені до державного Реєстру [1] і мають відповідні свідоцтва.

На кінець 2013 року в Україні працювало 70 сільськогосподарських дорадчих служб, що у понад 2 рази більше порівняно з 2020 роком. Тому можемо говорити про тенденцію згортання дорадчої діяльності, хоча, на нашу думку, сільськогосподарські виробники, зокрема представники малого і середнього бізнесу, як і раніше, потребують якісної консалтингової допомоги. На сторінках Інформаційно-аналітичного порталу АПК України станом на 01 березня 2021 року в розділі «Реєстр сільськогосподарських дорадчих служб»